

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă
LIMBA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA PENTRU COPII
ȘI METODICA ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Ar trebui să spun câte ceva despre tata.

În timp ce le povesteam bunicilor despre Phoebe, l-am menționat de foarte puține ori pe tata. Tatăl meu este fiul bunicilor, așa că nu doar că ei îl cunosc mai bine decât mine, dar, după cum spunea bunica adeseori, el era lumina vieții lor. [...]

Mama avea dreptate când spunea că tata e un om bun, fiindcă el se gândea tot timpul cum ar putea să-i înveselească pe ceilalți cu tot felul de flecușețe. Asta o cam scotea din sărite pe mama. Cred că și-ar fi dorit să poată ține și ea pasul cu el, dar pe ea n-o înzestraseră natura cu darul ăsta. Dacă era pe afară, pe undeva pe câmp, și vedea o tufă înflorită care i-ar fi plăcut bunicii, tata scotea tufa cu totul din pământ și o răsădea în grădina bunicii. Când ninge, se trezea cu noaptea în cap și mergea acasă la bunici ca să curețe zăpada de pe aleea din fața casei.

Dacă mergea în oraș ca să cumpere cele necesare pentru fermă, se întorcea cu ceva și pentru mama, și pentru mine. Erau mărunțișuri – o eșarfă de mătase, o carte, un prespapier din sticlă –, dar fiecare lucru pe care îl aducea era exact ce ne-am fi dorit.

Nu-l văzusem niciodată mânios.

(Sharon Creech, *Povestește-mi ceva*)

A. Limba română (30 de puncte)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte selectate din fragmentul dat: *fiindcă*, *ceilalți*, *mărunțișuri*. **3 puncte**
2. Menționați rolul cratimei în structura: *nu-l* (*Nu-l văzusem niciodată mânios*). **3 puncte**
3. Precizați câte un sinonim potrivit sensului din text al cuvintelor subliniate: *darul*, *exact*, *mânios*. **3 puncte**
4. Rescrieți, din fragmentul dat, un cuvânt format prin derivare și două cuvinte formate prin compunere. **3 puncte**
5. Construiți un enunț în care verbul *a merge* (și *mergea acasă la bunici*) să aibă un alt sens decât cel din text. **2 puncte**
6. Indicați valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în secvența: *Tatăl meu este fiul bunicilor, așa că nu doar că ei îl cunosc mai bine decât mine, dar, după cum spunea bunica adeseori, el era lumina vieții lor.* **6 puncte**
7. Alcătuiți o propoziție în care verbul *a fi* să se afle la modul imperativ, formă negativă. **2 puncte**
8. Transcrieți, din secvența următoare, cele două propoziții aflate în raport de coordonare, precizând felul acestora: *Când ninge, se trezea cu noaptea în cap și mergea acasă la bunici ca să curețe zăpada de pe aleea din fața casei.* **4 puncte**
9. Explicați, într-un text de 30-50 de cuvinte, semnificațiile fragmentului: *Dacă mergea în oraș ca să cumpere cele necesare pentru fermă, se întorcea cu ceva și pentru mama, și pentru mine.*

Erau mărunțișuri – o eșarfă de mătase, o carte, un prespapier din sticlă -, dar fiecare lucru pe care îl aducea era exact ce ne-a fi dorit.

4 puncte

B. Literatura pentru copii (30 de puncte)

Redactați un eseu, de 300 - 600 de cuvinte, în care să caracterizați **un personaj dintr-un roman pentru copii și despre copii**, inclus în programa de examen.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- indicarea statutului moral, social, psihologic al unui *personaj* existent în *romanul pentru copii și despre copii* selectat;
- precizarea a două modalități de caracterizare a personajului ales;
- prezentarea a două trăsături ale personajului ales, prin câte o secvență relevantă din *romanul pentru copii și despre copii* selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **20 de puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **10 puncte** (*organizarea ideilor în scris – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; ortografie – 1 punct; punctuație – 1 punct; așezare în pagină și lizibilitate – 1 punct; încadrare în numărul de cuvinte indicat – 1 punct*).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați trei etape/secvențe ale unei activități didactice de *observare*, domeniu experiențial *Științe*, nivel de studiu 5-6 ani, temă anuală de studiu *Cum, când și de ce se întâmplă?* **15 puncte**

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele/secvențele activității precizate;
- descrierea etapelor/secvențelor menționate.

2. Realizați un eseu argumentativ, de 300-600 de cuvinte, având ca temă *rolul activităților opționale* în dezvoltarea personală a preșcolarilor. **15 puncte**

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- descrierea valențelor formative ale *activităților opționale*, din perspectiva dezvoltării personale a preșcolarilor;
- prezentarea unei *activități opționale*, cu exemplificare corespunzătoare;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat, cu privire la *rolul activităților opționale* în dezvoltarea personală a preșcolarilor.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate – 1 punct; încadrare în numărul de cuvinte indicat – 1 punct*).